

Klásková, Františka. *Katechetická práce s dětmi v Královehradecké diecézi CČSH. Diplomová práce*. Praha: HTF UK, 2012, 90 s.

Předložená magisterská práce z oboru katechetiky pro děti, obsahuje po formální stránce všechny předepsané části, poznámky a odkazy na citovanou literaturu jsou řazeny průběžně. Práce je přehledně členěna (kromě úvodu a závěru) do čtyř kapitol, překlapy obsahuje v povolené míře. Po formální stránce text odpovídá normě. Seznam použité literatury obsahuje celkem 55 publikací (včetně jednoho zahraničního titulu) a dva internetové zdroje. Vzhledem k ryze české problematice je jednoznačné, že autorka vychází z české literatury, stěžejní osou této práce byl totiž dialog teorie a praxe v Církvi československé husitské (CČSH) s ohledem na závěry pro vědecké i církevní využití, nikoliv vytvoření nové systematické nauky.

V úvodu studentka seznamuje s hlavním záměrem zpracování práce a stručně charakterizuje obsahy jednotlivých kapitol (s. 7-8). Autorka si vybrala téma, ke kterému je kompetentní, neboť pracuje v CČSH jako jáhenka a má za sebou několik let katechetické práce. Odůvodňuje aktuálnost problematiky takto: „závazek církve vůči pokřtěnému dítěti, velký úbytek věřících a zvyšující se věkový průměr členů církve“ (s. 7). To je relevantním důvodem hlubší kritické analýzy katechetické práce v církvích obecně.

Vymezením tématu (**1. kapitola, s. 9-20**) autorka sleduje vhléd do problematiky (za pomoci historické analýzy utváření katechetiky CČSH), zdůvodnění tématu, seznámení se základními pojmy i metodou práce. Ta je založena na definování tří částí katechetiky (formální, materiální a fundamentální) jak teoreticky, tak i prakticky, včetně jejich vzájemného dialogu. Je to jedno z možných dělení tohoto oboru, které autorka důsledně drží v celé práci. Studentka analyzuje a systematicky pracuje nejen s vědeckou literaturou, ale i s interními církevními dokumenty.

Ve 2. kapitole (s. 21-50) studentka popisuje katechetiku CČSH podle tří částí katechetiky: formální – „formy katechetické práce“, metody, „organizace hodiny“; materiální – didaktické pomůcky, včetně těch, kdo s materiály pracují; fundamentální – výuka jako předávání obsahů, ale hlavně jako setkání s Ježíšem Kristem, budování společenství a vliv na víru i jednání jednotlivce.

Na konkrétním příkladu analýzy pravidelné katechetické činnosti pro děti v Královehradecké diecézi CČSH (**3-4. kapitola, s. 51-76**) za pomoci smíšeného dotazníkového šetření studentka přináší relevantní výzkumná data, a ta pak komparuje s výsledky deduktivního procesu v teoretické části. Následně nabízí odbornou syntézu poznatků za pečlivého dodržení struktury dělení katechetiky (s. 52). Kromě představení celkového charakteru výzkumného vzorku i jednotlivých otázek, mapuje svým praktickým induktivně laděným šetřením výchozí stav katechetické práce v určitém čase a místě. Studentka provedla nejdříve pilotní šetření k ověření výzkumného nástroje. Dotazník obsahuje otázky kvantitativního (viz zpracování v tabulkách), ale i kvalitativního šetření – ponechání vyjádření na respondentech o stavu katechetické praxe. Jsou zjišťovány tyto informace: anonymní osobní údaje, osoba „katechet(y)“, „pravidelná setkání“, „jiný typ setkání“, vztah „katechetik(y) a CČSH“ (s. 80-83). Důvěryhodnost výzkumu zajišťuje samotný výběr respondentů (tj. vzorek všech katechetů daný místně) i návratnost dotazníku cca 90 procent (z 21 kusů, vráceno zpět 19 kusů, s. 53). Na výsledky výzkumu mohou velmi dobře navázat nejen další odborná pojednání (autorka dává v příloze k dispozici výzkumný nástroj), ale může to být podnětné i pro další formování katechetiky z hlediska církve.

K závěrům, ke kterým autorka v diskusi mezi teorií a praxí (s. 71-75) dochází, potvrzují současný „trend“, s kterým se potýkají i jiné církve, tj. je tím částečně potvrzena i reliabilita výzkumného nástroje. Praxe se neodchyluje ve fundamentální, nýbrž částečně ve formální a nejvíce v materiální katechetice. To ukazuje na nutnost hledání nových přístupů a obsahů zejména v katechetické didaktice a metodice, která má jít vstříc dítěti a reagovat na jeho aktuální potřeby. Tím není řečeno, že stávající pomůcky jsou pro praxi nevyužitelné, protože také reagovali na praxi a určitou důležitou potřebu. Problémem je, jak autorka vystihla, že doba, děti, katecheti i požadavky na katechetické vzdělávání se mění, a církve má na tyto změny reagovat rychleji. Také se ukázalo jako důležité zkvalitňování forem celoživotního učení pro církevní pracovníky. Práce je výzvou i pro katechety v tom, že mají didaktické materiály pravidelně sledovat, nově se učit s nimi pracovat, kriticky je reflektovat a doplňovat, příp. se aktivně zapojovat do psaní nových. Také jsou to oni, kdo jsou spoluodpovědní za náměty pro vedení církve. Tyto myšlenky resultují z celkového charakteru i ze závěru práce.

Prosím, aby studentka při obhajobě uvedla, jak by sama velmi konkrétně (např. jakými realizovatelnými projekty) zkvalitnila zejména materiální katechetickou praxi. Jaký je podle Vás důvod, že nikdo nepoužívá flanelograf, méně katechetů používá maňásky, média, poslech, kostýmy (ot. č. 27) a projektové vyučování (ot. č. 16)? Jak lze podle zkušenosti studentky děti nejlépe oslovit (misijně-pastorační akcent katechetické práce)?

Předložená magisterská práce je přínosná zejména v tom, že mapuje výchozí stav katechetické praxe po stránce teoretické i praktické na konkrétním vzorku katechetů v Královéhradecké diecézi CČSH. Závěrem konstatuji, že předložená magisterská práce splňuje všechny požadavky kladené na tento typ vědecké práce, z tohoto důvodu ji velmi ráda doporučuji k obhajobě a **navrhuji klasifikovat výborně (1)**. Také doporučuji vzhledem k přínosu, závažnosti a zpracování tématu zvážit vydání celé práce publikačně nebo její části v odborném vědeckém periodiku.

V Berouně dne 13. 7. 2012

vedoucí práce: ThDr. PhDr. Mgr. Noemi Bravená, Th.D.